

sank). Priložena fotografija z Razorja **Igorja Modica** zasluži vso pohvalo in naj mu bo to poročilo, da še več takih fotografij pošlje Planinskemu vestniku za objavo.

Stanku Klinarju gre za dolg prispevek »Kost za glodanje« vsa pohvala s priporočilom, naj ne vrže puške v koruzo. Kje pa naj sicer iščemo sposobnejšega kritika?

Prispevek »Obisk pri kralju Matjažu« **Igorja Maherja** v isti številki je zanimivo pisanje o koroški zemlji, ki je zaradi oddaljenosti nam, številnim naseljencem osrednje Slovenije, le malo znana, zato je dobrodošel vsak prispevek o teh krajih. Ko teče beseda o naših nekdanjih skupnih obmejnih stražarjih v nekdanji federaciji, pa vendarle ne bi smele biti zapisane za besedami »ko pridemo do obmejne stražarnice« besede »od koder so nas naši hrabri južni bratje branili pred gnilim kapitalizmom«.

S tem opravičujem svoj dobronamerni prispevek.

Franc Šuštaršič
Zg. Pirnice

se skladno dopolnjujejo. Antologijski del zajema samo beletristiko in literarne predstavitve, kar je razvrščeno kronološko po rojstvu avtorjev. Vrsta piscev strokovnih in znanstvenih člankov, ki s kakovostjo ne zadovoljujejo kriterijem te knjige, pa so vendarle pomembni za hrvaško planinstvo, je zajetih le v Biografskem leksikonu na koncu knjige. Tretji del knjige so reprodukcije vrste izbranih del hrvaških slikarjev, ki so dobili navdih ob doživljanju gorá. Kot pravi avtor, so »slike uvrščene ne samo zato, da bi bile knjigi v okras, ampak da bi opozorile tudi na gorniško dejavnost naših likovnih ustvarjalcev, o kateri malo vemo, pa je pogojena s podobnimi estetskimi pobudami kot planinska književnost«.

Knjigo Željka Poljaka »Hrvatska planinarska književnost« je mogoče kupiti v Hrvaški planinski zvezi, Zagreb, Kozarčeva 22, tel. 00 385 41 271 752 od 8. do 14. ure. Stane 50 kun, poleg tega je treba plačati tudi stroške poštne.

(Hrvatski planinar)

iz planinske literature

Hrvaška planinska književnost

Običajne so antologije ljubezenske poezije, poezije o morju, o nekem mestu ali predelu, zdaj pa je prvič pred nami knjiga, ki obravnava gore in vse tisto, kar z njimi povezan človek občuti. **Dr. Željko Poljak**, zdravnik, znani planinec, poleg tega še izjemen poznavalec zgodovine hrvaškega planinstva, že 34 let urednik Hrvaškega planinara in avtor številnih planinskih člankov, vodnikov, potopisov in knjig, nas je ob 120. obletnici hrvaškega planinstva razveselil z novo knjigo, tretjo po vrsti s področja zgodovine hrvaškega planinstva. Prva je bila »Hrvatsko planinarstvo« (v sodelovanju z **Vladimirjem Blaškovićem**), objavljena leta 1975, naslednja »Slike iz povijesti hrvatskog planinarstva« iz leta 1987, zdaj pa je napisal nekaj čisto novega, kar je doslej tudi po svetu malo znano: antologijo hrvaških literarnih stvaritev, povezanih z gorami.

Avtor je v antologijo uvrstil najuglednejše hrvaške pisce, ki so s katerim od svojih del povezani z gorami (**P. Zoranić, A. Šenoa, S. S. Kranjčević, A. B. Šimić, V. Nazor, A. Kovačić**), nadalje pisce, ki so nekoliko manj znani, vendar so med svojimi deli napisali tudi kaj o gorah, na koncu pa je cela vrsta platinicev-piscev, širšemu krogu neznanih avtorjev, ki so svoj navdih našli prav v gorah in zaželeli s katerim od svojih prispevkov.

Poljakova knjiga je sestavljena iz treh delov, ki

Pot po Svečinskih goricah

Slovenske gorice so bile menda najdlje »bela lisa« v planinskem pomenu. Nobena od organiziranih poti se jih ni dotikala. Po krivici! To je čudovito mehak svet gričev in dolin, zasajen z vinsko trto in sadovnjaki, na slemenih in v zatišnih legah se belijo hiše s prijaznimi, odprtimi ljudmi.

Koliko orlov je v Sloveniji?

V letošnji poletni številki revije Lovec je izšel krajši prispevek »Status planinskega orla v Sloveniji«, v katerem med drugim piše:

Še vedno je aktualno vprašanje, koliko parov planinskih orlov sploh gnezdi v Sloveniji. V večini drugih držav so to vprašanje že pred leti razčistili z ustreznimi raziskavami, Slovenija (kjer so planinskega orla, mimogrede, označili za ogroženo vrsto, ki ji grozi izumrtje) pa je še vedno država, kjer na to vprašanje navadno odgovarjamo le z ugiibanji oziroma ocenami. To je bil tudi eden od razlogov, da smo se pred nekaj leti tudi pri nas lotili projekta »Status planinskega orla v Sloveniji«, ki ga vodi Viktor Luskovec iz Rožne 7 v Šenčurju pri Kranju.

»S to nalogo,« piše Luskovec, »bomo poleg splošnega spoznavanja biologije planinskega orla poskušali evidentirati sleherni par planinskih orlov. Obenem zbiramo vse podatke, ki so v kakršnikoli povezavi s planinskimi orli. Naloga bo predvidoma končana še letos, zato vas prosimo, da nam podatke pošljete čimprej.«

In nastala je pot, za sedaj še samo po najbolj zahodnem delu goric - po Svečinskih goricah, ki se naslanjajo že na Kozjak in segajo čez mejo na avstrijsko stran. Vodi po grebenih s čudovitim razgledom po vseh Slovenskih goricah, na Pohorje, Kozjak, tja do Košenjaka in prek meje na prostrano Gólico. In kar je še najlepše - v neposredni bližini Maribora je in tako dostopna širokemu krogu ljubiteljev narave.

Tri leta po otvoritvi poti je izšel podroben vodnik z opisom Zgornje Pesniške doline izpod peresa tudi avtorice poti **Anice Horvat**.

V njem lahko beremo o geografski legi in značilnostih Svečinskih goric, kratek, a bogat zgodovinski oris, spoznamo arhitekturne in kulturne spomenike na tem območju, seznanimo se s pomembnejšimi kraji (na razdalji 12 km so štiri urbana naselja, štiri župnije - le redkokatero pokrajina se lahko ponaša s tako gostoto), zabeležene pa so tudi vse znane osebnosti iz teh krajev.

Drugi del vodnika obsega podroben opis pohodniške poti, njen nastanek, predloge za pohode in pravila poti, naslove najbolj znanih vinotočev in kmečkih turizmov, zemljevid in prostor za žige.

Knjižica je čudovit pripomoček vsem tistim, ki imajo radi naravo (na ovitku je Tolstojeva misel: Sreča - to je biti za naravo, jo gledati in z njo govoriti), ki odhajajo na pot z zvedavostjo (opisi številnih kulturnozgodovinskih spomenikov - cerkva, kapel, znamenj) in za tiste, ki znajo uživati v prostranih razgledih. Obogatila bo tiste, ki imajo odprte oči, vseznalega duha in poslušajoče srce.

Fotografski del je prispeval **Srečko Pungartnik**, prijetno je knjižico oblikoval **Boris Matejek**, natisnila Dravska tiskarna, vodnik pa prodaja PD Maribor Matica. Izšel je v 1000 izvodih.

A. H.

Zbornik PD Maribor Matica

Aprila letos je ob 75-letnici PD Maribor Matica, o kateri je bilo že napisano v poletni številki PV, izšel tudi zbornik. Gradivo zanj je zbrala in uredila članica UO **Anica Horvat**.

Na začetku beremo misli dolgoletnega predsednika društva (v letih 1950-1966) **Friderika Degna**. V prispevku Ob društvenem jubileju je **Franc Vogelnik** iztrgal iz pozabe prenekatero zanimivost o razvoju planinstva v Mariboru. Mladinski odsek je od njegovih začetkov 1956. leta do danes predstavila Anica Horvat. Zanimivi so podatki v okvirih: koliko predsednikov je že načelovalo društvo, koliko častnih članov ima Matica, kje so potekali tabori MO, kdo so

bili njegovi načelniki in koliko častnih znakov društvenim delavcem je bilo že podeljenih.

Smiljana Škerjanc, dolgoletna društvena markacistka, je v tekstu Skrb za pota napravila prerez dela - markiranja od začetkov do danes. Matica skrbi za južno pot k Mariborski koči, pot čez Kozjak, pot po Svečinskih goricah in Mariborsko pot Ivana Šumljaka. O nastanku, pomenu in o življenju vsake posebej je pisala urednica. Prav tako je predstavila bralcem vse koče, domove in zavetišča, ki jih je kdaj oskrbovalo društvo.

Mirko Šoštarč je nadaljeval in zaključil svoje prispevke iz Planin ob meji o izletniškem okolišu Maribora. V zborniku je predstavljen menda najbolj znan transversalist v Sloveniji **Milan Meden**. Še društveni delavci so naštet, program akcij ob društvenem jubileju in seveda reklame.

Zbornik bogati deset prečudovitih risb s kredo **Ervina Kralja**, popestren pa je še s pesniškimi vložki pesnika **Janka Glazerja**.

72 strani zanimivega gradiva naj ne ostane v društvenih omarah.

A. H.

Učenci raziskujejo

V občini Žalec že nekaj let pripravljajo akcijo **Mladi raziskovalec**. Posamezniki, skupine in razredi v šolah proučujejo in izdelujejo raziskovalne naloge in si izberejo kaj različna vprašanja.

Vsako leto je nekaj »turističnih nalog«. Učenci opozarjajo na turistične znamenitosti v domačem kraju in skušajo odgovoriti na vprašanje, kaj prikazati tujcu, kaj povedati o domačem kraju.

Že sami naslovi povedo, kaj so učenci doslej raziskovali. V Braslovčah so sestavili nalogo »Braslovče-evropska vas«, v Grižah »Turizem v našem kraju«, v Petrovčah »Turizem v Petrovčah«, v Preboldu »Športni turizem v Preboldu«, na Polzeli so v nalogi »Polzela, moj kraj« med drugim opozorili na Goro Oljko.

Pri večini nalog so učenci v uvodu poskušali odgovoriti, kaj je turizem in zakaj turizem. Grižani so odgovorili: »Prevladujoči razlog večine turistov je sprostitev.« Ali ni to tudi planinstvo? Tudi te naloge nam pokažejo, da sta turizem in planinstvo zelo povezana. Povezava je že zgodovinska; že Kocbek in tovariši so govorili o »turistiki«, ko so govorili o planinstvu.

Planinci hočejo doseči določen vrh, opraviti določeno pot - ali ni to tudi turizem? In če je to turizem, so naša pota, naši opremljeni vrhovi turistične točke.

Grižani so opozorili na planinske postojanke kot na turistične točke. Opisali so planinsko postojanko Hom. Opisali so tradicionalne pri-